2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Adı Soyadı	Sınıfı / No	Puan

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

1. **12 p**

Osmanlı Devleti 19. yüzyılda aldığı dış borçları ödeyemez duruma gelince 1881'de **Düyun-ı Umumiye İdaresi** kuruldu. Devletin bazı vergi gelirlerini bu idare topluyor ve alacaklı devletlere aktarıyordu. Ayrıca yabancı tüccarlar kapitülasyonlar sayesinde daha az vergi ödüyordu.

Bu bilgilere göre 20. yüzyılın başında Osmanlı Devleti'nin ekonomik bağımsızlığı hakkında bir çıkarımda bulununuz ve iki kanıtla destekleyiniz.

2. **13 p**

Mustafa Kemal'in okula başlama zamanı geldiğinde annesi onun geleneksel eğitim veren mahalle mektebine, babası ise yeni yöntemlerle eğitim veren Şemsi Efendi Okuluna gitmesini istedi. Mustafa Kemal önce mahalle mektebine başladı, kısa süre sonra babasının isteğiyle Şemsi Efendi Okuluna geçti. Babasının ölümünden sonra bir süre dayısının çiftliğinde kaldı; ancak okula dönmek istedi ve öğrenimine Selanik'te devam etti.

Metindeki iki durumdan yararlanarak Mustafa Kemal'in kişiliğinin oluşumu hakkında iki çıkarım yazınız.

3. **12 p**

Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen bazı kişiler:

Kişi	Öne çıkan fikirleri
Namık Kemal	Vatan sevgisi, hürriyet
Tevfik Fikret	Akılcılık, bilime önem verme, özgür düşünce
Ziya Gökalp	Türkçülük, millî kültür

Mustafa Kemal'in ileride kurduğu Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu hangi kişinin fikirleriyle ilişkilendirilebilir? Gerekçesiyle açıklayınız.

4. **12 p**

1909'da İstanbul'da çıkan 31 Mart Olayı'nı bastırmak için Selanik'ten bir ordu gönderildi. Mustafa Kemal bu ordunun kurmay başkanı olarak görev aldı. 1911'de ise İtalyanlara karşı Tobruk'ta yapılan savaşta başarılı oldu.

Bu iki olayda öne çıkan ortak kişilik özelliğini yazınız ve her iki olayla ilişkilendiriniz.

5. Almanya, 20. yüzyılın başında İstanbul'dan Bağdat'a uzanan bir demiryolu yapımını üstlendi. Bu demiryolu, Almanya'nın Orta Doğu'nun ham maddelerine ve pazarlarına ulaşmasını kolaylaştıracaktı. İngiltere ise bu projeden rahatsız oldu. **13 p**

İngiltere'nin bu projeden rahatsız olmasının nedenini açıklayınız ve bu durumu savaşın sebepleriyle ilişkilendiriniz.

6. 1914 yazında yaşanan gelişmeler sırasıyla: Saraybosna Suikastı → Avusturya-Macaristan'ın Sırbistan'a savaş açması → Rusya'nın Sırbistan'ı desteklemesi → Almanya'nın Rusya'ya ve Fransa'ya savaş ilan etmesi → İngiltere'nin savaşa girmesi. **12 p**

Bir suikastın kısa sürede bir dünya savaşına dönüşmesini, devletlerin bloklara ayrılmasıyla ilişkilendirerek açıklayınız.

7. Ağustos 1914'te İngiliz donanmasından kaçan iki Alman savaş gemisi Boğazlara sığındı. Osmanlı Devleti gemileri satın aldığını açıklayıp onlara Yavuz ve Midilli adlarını verdi. Bu gemiler Ekim 1914'te Karadeniz'de Rus limanlarını bombaladı ve Osmanlı Devleti savaşa girmiş oldu. **13 p**

Osmanlı Devleti'nin savaşa Almanya'nın yanında girmesinin iki nedenini yazınız ve bu olayın Osmanlı'nın savaştaki konumu hakkında ne gösterdiğini açıklayınız.

8. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 24. maddesine göre "Vilayat-ı Sitte"de (Doğu Anadolu'daki altı vilayet) karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgenin herhangi bir kısmını işgal edebilecekti. Antlaşmadan sonra halk, yurdun farklı yerlerinde Müdafaa-i Hukuk (hakları savunma) cemiyetleri kurdu. **13 p**

Bu maddenin hangi amaçla konduğunu açıklayınız. Halkın cemiyet kurmasının, Osmanlı yönetiminin tutumu hakkında ne gösterdiğini yazınız.